

صندوق ذخیره فرهنگیان سود آور است

صندوق ذخیره فرهنگیان سود آور است
صندوق ذخیره فرهنگیان سود آور است

صندوق ذخیره فرهنگیان یک موسسه تجاری است

یکی از دلایل ابهام در عملکرد صندوق و مهم‌ترین دلیل تفاوت نظر و دیدگاه میان مسوولان صندوق و معلمان به عنوان اعضا و سهامدار این صندوق، بحث پیرامون ماهیت آن است، تصور بیشتر معلمان مبنی بر اینکه صندوق یک شرکت سهامی است و باید توسط سهامداران و در یک سیر دموکراتیک اداره شود ناشی از این نگاه به ماهیت صندوق است. به همین دلیل هم وقتی پای سخنان معلمان معترض به عملکرد صندوق می‌نشیند یکی از انتظارات آنها یا به عبارتی یکی از پرسش‌های آنان این است که مگر نباید صندوق تحت نظر معلمان اداره شود؟ یا اینکه می‌پرسند مگر نباید مدیران و مسوولان صندوق منتخب اعضا و سهامداران آن باشند؟

شهاب‌الدین غندالی، مدیرعامل جدید صندوق ذخیره فرهنگیان که حدود دو سال است به این سمت منصوب شده در پاسخ به پرسش محمدمرترضی اصغری، یکی از معلمان که پرسیده بود موسسین صندوق چه کسانی هستند و اساسنامه آن بر چه مبنایی تدوین شده است؟ گفت: صندوق ذخیره فرهنگیان یک شرکت سهامی نیست بلکه یک موسسه تجاری است و براساس قانون تجارت تاسیس شده است، بنابراین تمام فعالیت‌های آن و ضوابط مربوطه براساس قانون تجارت صورت می‌گیرد و این قانون، نحوه مدیریت و شکل مدیریت آن را هیات امنایی تعریف کرده است.

غندالی در ادامه پاسخ به این پرسش افزود: ارکان صندوق متشکل از هیات امناء، هیات مدیره، مدیرعامل، حسابرس و بازرس است که مطابق اساسنامه و قانون تجارت تعیین شده و به انجام وظیفه می‌پردازند.

اعضای هیات امناء توسط وزیر انتخاب می‌شوند

اعتراض به نحوه انتصاب و عملکرد هیات امنای صندوق ذخیره فرهنگیان محور اصلی منتقدان و معترضان به عملکرد صندوق بوده است، معلمان معترض و منتقد نخست بدون اطلاع از ماهیت و ساختار صندوق توقع

داشتند اعضای هیات امنای توسط آنها و با رای آنها باید انتخاب شوند و سپس می‌گفتند چرا افرادی که تخصص و مهارتی در زمینه اداره یک بنگاه اقتصادی ندارند به این سمت گمارده می‌شوند. بیشتر معلمان می‌گویند اعضای هیات امنای در هر دوره از دوستان و نزدیکان وزیر بوده‌اند که فقط به واسطه رفاقت و براساس روابط تعیین شده‌اند نه تخصص و توانایی مدیریت. مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان در پاسخ به پرسش‌های مشابه تعدادی از معلمان حاضر در گفت‌وگو به ویژه پرسش شیرزاد عبداللهی نویسنده و فعال رسانه‌ای که پرسیده بود، حضور حسین مظفر و مرتضی حاجی وزرای اسبق آموزش و پرورش در جمع هیات امنای با حکم وزیر چه توجیهی دارد و این افراد چه دانش و تجربه‌ای در این زمینه دارند؟ گفت: طبق ضوابط و مقررات صندوق انتخاب هیات امنای با شخص وزیر است و ایشان هم تلاش می‌کند افراد آشنا به آموزش و پرورش و اقتصاد را معرفی کند.

غندالی در پاسخ به پرسش اسکندر لطفی از معلمان فعال صنفی مبنی بر اینکه در مورد صندوق باید به بنیان آن توجه کرده و این صندوق برآمده از دل آموزش و پرورش نیست بلکه صندوقی است که در خارج از آموزش و پرورش و با هدف تامین منابع مالی گروهی خاص تاسیس شده است اما شعار حمایت از معلم را می‌دهد و چرا معلمان در اداره آن نقشی ندارند؟ گفت: شما به تجربه اداره تعاونی‌های مصرف و مسکن فرهنگیان نگاهی بیندازید، پرسش من این است که آیا این تجربه موفق بوده است؟ آیا در این مجموعه ما یک انتخابات درست صورت گرفته است؟ پس باید واقع‌بین بود و بپذیریم که وزیر این اختیار و حق را داشته باشد. معلمان هم با مراجعه به سایت که همه اسناد و مدارک شفاف منتشر می‌شود می‌توانند در جریان قرار بگیرند. به‌طور مستمر نظرسنجی و حسابرسی صورت می‌گیرد.

یکی دیگر از ابهامات معلمان پیرامون صندوق ذخیره فرهنگیان حسابرسی از عملکرد آن، نحوه انعکاس نظرات و دیدگاه‌های اعضا به مدیران و دست‌اندرکاران صندوق است. معلمان می‌پرسند آیا مسوولان صندوق از میزان رضایت اعضا اطلاع دارند؟ آیا فعالیت‌های صندوق مورد بازرسی و حسابرسی قرار می‌گیرد؟

در این گفت‌وگوی مجازی نیز معلمان پرسش‌هایی را خطاب به مدیرعامل صندوق در این زمینه طرح کردند. سیدمحمد مرد، از غندالی پرسید روال حسابرسی عملکرد صندوق چگونه است و آیا گزارشی در این راستا منتشر شده است؟ قاسمی یکی دیگر از معلمان هم با اشاره به اینکه هیچ‌کس از سرمایه صندوق خبر ندارد و نمی‌دانیم این صندوق کجا و چقدر

سرمایه‌گذاری کرده است خواستار شفافسازی در این زمینه شده است. شهاب‌الدین غندالی در پاسخ به این پرسش‌ها و ابهامات گفت: هر شش ماه یک بار توسط یک تیم دانشگاهی پیرامون عملکرد صندوق نظرخواهی صورت می‌گیرد که در آخرین بار هفت هزار پرسشنامه توزیع شد که به پنج هزار مورد پاسخ داده شد و ما از این طریق بازخورد عملکرد صندوق را دریافت می‌کنیم.

ایشان در ادامه افزود: هرگونه معاملاتی که صندوق صورت می‌دهد طبق قانون تجارت است و همه صورت‌های مالی نیز در سایت صندوق وجود دارد و هر اطلاعاتی بخواهید قابل دسترسی است ولی متأسفانه بیشتر افراد به خود زحمت مراجعه به سایت را نمی‌دهند و بدون اطلاع قضاوت می‌کنند یا به مدیران و مسوولان تهمت می‌زنند. این رفتارها زیبنده جامعه معلمی نیست، ما پرسش کردن را حق معلمان می‌دانیم و پاسخگویی وظیفه ما است. حسابرسی‌های منظمی از عملکرد صندوق صورت می‌گیرد که به صورت دوره‌ای گزارش آن منتشر می‌شود و همه چیز شفاف و دقیق است و اگر معلمان اطلاعات کامل به دست آورند ابهامات برطرف می‌شود.

صندوق در دو سال گذشته ۱۸۵۰ میلیارد تومان سود داشته است

در افکار عمومی معلمان این تصور حاکم است که صندوق ذخیره فرهنگیان در حال ورشکسته شدن است. آنها می‌گویند چون در دولت‌های نهم و دهم شرکت‌های زیان‌ده، توسط صندوق خریداری شده است و از طرفی مسوولان حیف و میل زیادی داشته‌اند، این صندوق در حال فروپاشی و ورشکسته شدن است برخی هم می‌گویند اختلاس‌هایی صورت گرفته و عده‌ای از بدهی دولت قبل به صندوق و عدم پرداخت آن به عنوان دلیل تصور ورشکسته شدن سخن به میان می‌آورند. معلمان حاضر در گفت‌وگوی مجازی در این راستا هم پرسش‌هایی را خطاب به مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان مطرح کردند. جواد بابازاده‌رها، شمیم‌زاده، رضا جباری نامور، رحمت شکری، علی پورسلیمان، فاطمه قرا و علی قیاسی‌فراهانی از جمله معلمانی بودند که در این زمینه پرسش‌هایی داشتند. مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان در این زمینه اینگونه توضیح داد: وضعیت مالی و دارایی‌های صندوق خوب است اما بخشی از دارایی‌ها با توجه به شرایط اقتصادی کشور سودآور نیست و باید منتظر شرایط مناسب بود تا این بخش هم به سودآوری برسد اما با این وجود در طول دو سال گذشته صندوق ۱۸۵۰ میلیارد تومان سود داشته است که این رقم سود بیش از مجموعه سودی است که در طول ۱۷ سال گذشته صندوق به دست آورده است. غندالی افزود: صندوق در طول ۱۷ سال قبل از آن ۱۵۶۰ میلیارد تومان سود داشته یعنی حتی در طول دو سال گذشته ما ۲۹۰

میلیارد تومان بیشتر از سود ۱۷ ساله سودآور بودیم.

مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان در ادامه پاسخ به پرسشهای معلمان گفت: صندوق یکی از سودآورترین صندوقها و موسسههای اقتصادی است و امیدواریم با بهبود شرایط اقتصادی کشور به سودآوری بیشتری هم برسیم.

ابهام در بانکداری و فعالیت‌های بانکی صندوق

از وقتی که نام معلمان با بانک سرمایه عجین شد و گفته شد که معلمان سهامدار اصلی این بانک هستند این صنف امیدوار شدند با صاحب بانک شدن اوضاع و احوال رفاهی آنها بهتر شود چراکه می‌دیدند چگونه مستخدم یک بانک در مدت کوتاهی صاحب امکانات و تسهیلات رفاهی می‌شود و به طور کلی بانک را فرشته نجات خود می‌دانستند اما هر سال که از تاسیس بانک سرمایه می‌گذشت خبرهای ناامیدکننده‌ای می‌رسید از اختلاس در این بانک گرفته تا ورشکستگی آن و به با درفتن سرمایه معلمان، به همین دلیل یکی از مباحث گفت‌وگو موضوع بانک سرمایه و فعالیت‌های بانکی بود که معلمان به آن پرداختند. علی‌قیاسی فراهانی از معلمانی است که می‌گوید: من با تاسیس بانک اختصاصی فرهنگیان مخالفم. او این‌گونه استدلال می‌کند، دلیل مخالفت من این است که باید در هر شهری حداقل دو یا سه شعبه بانک تاسیس شود و در سراسر کشور حداقل هزار شعبه دایر شود و کلی هم کارمند استخدام شود تا امورات بانکی را انجام دهند حالا در این سیستم اقتصادی فسادخیز ما معلمان گرفتار اختلاسها و هزینه‌هایی خواهند شد که به نظر می‌رسد بهتر است قید فعالیت بانکی را بزنند.

اما اسکندر لطفی یکی دیگر از معلمان برخلاف فراهانی می‌گوید اگر واقعا هدف تاسیس بانک ویژه فرهنگیان است با توجه به املاک و دارایی‌های آموزش و پرورش و پرسنلی که در اختیار دارد به نظر من این کار شدنی و موجه است و می‌تواند موفق باشد.

شمیع‌زاده هم که با لطفی هم‌نظر است، می‌گوید: اصولا بانکداری این‌گونه نیست که ماهیتا با اختلاس و کلاهبرداری عجین باشد، مشکل بانکداری ما عدم نظارت است و عدم پایبندی به قواعد مالی و اقتصادی مربوطه که در همه جای جهان به عنوان اصول علمی و کاربردی برای سوددهی و سودآوری از آن استفاده می‌شود.

البته فراهانی در ادامه مخالفت خود به طور کلی نسبت به ورود معلمان به فاز اقتصادی بدبین است. او بر این باور است که تجربه

ناموفق شرکتهای تعاونی مصرف و مسکن فرهنگیان ما را به این نتیجه می‌رساند که ورود معلمان به شکل تعاونی در فعالیتهای اقتصادی و تجاری ناموفق بوده است لذا امید وجود ندارد که بعداً موفقیتی به دست آید.

سهم حدود ۴۷ درصدی صندوق از بانک سرمایه

شهابالدین غندالی برای رفع ابهام در زمینه میزان سهم صندوق ذخیره فرهنگیان در بانک سرمایه در پاسخ به پرسشهای معلمان در این زمینه گفت: در حال حاضر این صندوق ۶۷/۴۶ درصد از سهام بانک سرمایه را در اختیار دارد. مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان به این موضوع اشاره نکرد که سود حاصل از این درصد سهم چقدر بوده است یا اینکه آیا موضوع اختلاس از این بانک صحت دارد یا نه؟ یا اینکه سایر سهامداران این بانک چه کسانی هستند، اشخاص حقیقی یا حقوقی؟ به طور کلی یکی از نقاط پرابهام و اعتمادسوز صندوق مشارکت در بانک سرمایه است امید می‌رود با روشنگری در این زمینه مانند سایر زمینه‌ها شکاف بی‌اعتمادی میان مسوولان صندوق و معلمان کمتر شود.

ماهانه ۱۷ میلیارد تومان کم داریم

یکی از موضوعات مورد توجه اعضا و سهامدار صندوق ذخیره این است که صندوق ماهانه چقدر درآمد دارد و هزینه‌ها و خروجی‌های آن در ماه چقدر است. در گفت‌وگوی مجازی و تلگرامی که تعدادی از معلمان با مدیرعامل صندوق داشتند شهابالدین غندالی به این ابهام نیز پاسخ داد و گفت: در حال حاضر ورودی به صندوق ماهی ۲۱ میلیارد تومان است در حالی که ما هر ماه ۳۸ میلیارد تومان پرداختی داریم که در واقع ۱۷ میلیارد تومان کم داریم و باید از منابع دیگر تامین کنیم.

ایشان افزود: این ۳۸ میلیارد تومان به بازنشستگانی که از صندوق خارج می‌شوند پرداخت می‌شود و با توجه به سیر صعودی تعداد بازنشستگان هر ماه بر این مبلغ افزوده خواهد شد و در طول دو سال گذشته پرداخت به بازنشستگان سه برابر و نیم شده است.

دولت بدهی خود به صندوق را پرداخت نکرده است

یکی از معلمان به استناد حرف علی‌اصغر فانی، وزیر آموزش و پرورش از غندالی پرسید که تکلیف ۵۲۰ میلیارد تومانی که آقای فانی گفته دولت قبل از صندوق برداشته است چه شده؟ آیا این مبلغ برگردانده

شده است؟

مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان در پاسخ به این پرسش گفت این مبلغ توسط دولت برای پرداخت پاداش بازنشستگان شرکت راه آهن برداشته شده بود که در قبال آن سهام راه آهن به صندوق داده شد یعنی مبلغ مذکور برگشت داده نشد، سهام داده شد.

فقط به چهار نفر، ۸۰ میلیون تومان پاداش داده شد

برخی معلمان تصور می‌کنند مدیران صندوق پاداش‌ها و حقوق‌های نجومی می‌گیرند و حرف و حدیث‌های زیادی هم در این زمینه مطرح است، این موضوع هم در گفت‌وگوی معلمان با مدیرعامل صندوق پنهان نماند و یکی از معلمان در زمینه میزان پاداش پرداختی به هیات‌مدیره سوال کرد. غندالی به این سوال این گونه پاسخ داد: از مجموع هفت نفر اعضای هیات‌مدیره سه نفر حاضر به دریافت پاداش نشدند و به چهار نفر دیگر هر کدام ۲۰ میلیون تومان پاداش پرداخت شد که در مجموع می‌شود ۸۰ میلیون تومان.

مدیرعامل صندوق در ادامه افزود: این درحالی است که طبق قانون تجارت ۵ درصد سود به عنوان پاداش باید به مدیران پرداخت شود که اگر این گونه محاسبه شود پاداش سود ۱۱۰۰ میلیارد تومانی سال ۹۳ صندوق می‌شود ۶۰ میلیارد تومان درحالی که فقط ۸۰ میلیون تومان آن به مدیران پرداخت شد. به دنبال پاسخ غندالی چند تن از معلمان با ابراز اینکه پرداخت پاداش حق مدیران است، گفتند اگر موسسه عملکرد مطلوبی داشته باشد نه تنها مدیران باید پاداش بگیرند بلکه باید مورد تقدیر ویژه اعضا و سهامداران نیز قرار گیرند چرا که تجربه کار برای رضای خدا در کشورمان متأسفانه نتایج مطلوبی نداشته است. باید مشوق‌ها عینی و ملموس باشد تا امکان اختلاس کاهش یابد و انگیزه مدیران افزایش یابد.

برای دریافت سهم دولت شکایت می‌کنیم

یکی از منابع سه‌گانه صندوق علاوه بر حق عضویت اعضا و سود سرمایه‌گذاری سهم دولت است که طبق مصوبه برنامه توسعه دوم پرداخت می‌شد اما در دولت قبل و در برنامه پنجم توسعه حذف شد که صندوق را با کمبود اعتبار مواجه ساخت. در این زمینه معلمان پرسش‌هایی داشتند که منتظر پاسخ قانع‌کننده‌ای بودند اما مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان این‌گونه پاسخ داد: ما تلاش می‌کنیم در برنامه ششم توسعه دوباره این موضوع گنجانده شود تا معادل ذخیره اعضا، دولت

هم پرداختی داشته باشد که اگر دولت یا مجلس موافقت نکنند ما به دیوان عدالت اداری شکایت خواهیم برد.

دعوت به تعامل و اعلام آمادگی برای پاسخگویی شهابالدین غندالی، مدیرعامل صندوق ذخیره فرهنگیان در پایان گفتوگوی مجازی با معلمان ضمن تشکر از مدیران گروه آموزگاران سایر معلمان را به تعامل سازنده دعوت و اعلام کرد که همچنان آماده پاسخگویی به اعضا و سهامداران است. او همچنین از برخی رسانه‌ها که اخبار و اطلاعات ناقص منتشر می‌کنند و پاسخ‌های صندوق را کامل درج نمی‌کنند گله و ابراز امیدواری کرد با ارتباط توأم با اعتماد و شفافسازی و اطلاع‌رسانی دقیق‌تر صندوق مسیر بهتری را داشته باشد و به سودآوری بیشتری برسد.

اشاره

گروه مدرسه «اعتماد»: به لطف فضای مجازی مدتی است تعامل معلمان با مسوولان بیشتر از گذشته شده است و از سویی تجربه تشکیل گروه‌های مجازی موجب شده سطح کیفی گفتوگوها نیز افزایش یابد. در میان فضاهای متعدد مجازی گروه‌های تلگرامی بیشتر مورد استقبال فرهنگیان قرار گرفته است و برخی از این گروه‌ها که تحت مدیریت معلمان با ذوق و صبور اداره می‌شود توانسته اعتماد معلمان و مسوولان را بیشتر جلب کند. در شماره گذشته با استفاده از گفتوگوهایی که در یکی از گروه‌های تلگرامی انجام شده بود گزارشی پیرامون رشته علوم انسانی به استناد نظرات کارشناسان و مدیران و معلمان ارائه شد و در این شماره از صفحه مدرسه نیز مباحث مطرح شده پیرامون صندوق ذخیره که در گروه آموزگاران به بحث گذاشته شده بود را آورده‌ایم.

صندوق ذخیره فرهنگیان که با سرمایه‌ای بالغ بر هفت هزار میلیارد تومان تبدیل به یک بنگاه اقتصادی بزرگ شده و چندین شرکت را تحت مدیریت خود دارد، مدتی است مورد انتقاد معلمان به عنوان سهامدار اصلی این صندوق قرار گرفته است. این صندوق که تحت مدیریت هیات مدیره و هیات امنای منتخب وزیر آموزش و پرورش قرار دارد در فراز و فرودهای عمر دو دهه‌ای خود با رویکردهای مدیریتی متفاوتی مواجه بود به همین دلیل بی‌ثباتی مدیریتی و تغییر سیاست‌ها و برنامه‌ها مانع از آن شده بود تا سیر کارآمدی داشته باشد. این صندوق به عنوان یک موسسه و بنگاه اقتصادی با این هدف تاسیس شد که سرمایه‌های کوچک معلمان را جمع‌آوری کند و با انجام فعالیت‌های سودآور بتواند برای دوران پس از بازنشستگی پشتوانه‌ای باشد که این

پشتوانه علاوه بر مبلغی که توسط اعضا ماهانه ذخیره می‌شود مقرر شده بود دولت نیز به ازای آن پرداخت کند که با سود سرمایه‌گذاری در واقع سه ضلعی پسانداز اعضا، کمک دولت و سود صندوق می‌توانست مبلغ مناسبی را در زمان بازنشستگی برای معلمان به ارمغان آورد. اما به دلایلی که مهم‌ترین آن شرایط مدیریتی هشت ساله دولت‌های نهم و دهم است این موسسه دچار مشکلات عمیق و گسترده‌ای شد تا حدی که اعتماد سهامداران اصلی یعنی معلمان کاهش یافت و این عضویت که داوطلبانه بود دچار افت شدیدی شد، نخست اینکه دیگر افراد جدید تمایل و انگیزه‌ای برای عضویت نداشتند و سهامداران یا اعضای جدید هم همواره معترض و ناراضی بودند. در جریان اعتراضات معلمی که رفع تبعیض پرداختی و اجرای عدالت پرداخت میان کارکنان محور اصلی اعتراضات بود در لیست مطالبات معلمان بررسی عملکرد صندوق هم قرار داشت و فعالان تشکله‌ها و کنشگران مدنی و صنفی این حوزه مرتب از مسوولان صندوق ذخیره فرهنگیان می‌خواستند پاسخگو باشند و عملکرد صندوق را شفاف برای معلمان گزارش دهند. حال در دوره جدید تحت مدیرعاملی شهاب‌الدین غندالی که از جمله مدیران ارشد آموزش و پرورش بوده شرایط تغییر کرده و مهم‌ترین تغییر پاسخگو بودن ایشان است تا حدی که وی در دو شب متوالی با حضور در یک گروه تلگرامی ضمن گفت‌وگو با معلمان به پرسش‌های آنان پاسخ داد. ما نیز بر آن شدیم تا ضمن ارائه گزارشی از این گفت‌وگو نگاهی به عملکرد صندوق ذخیره فرهنگیان بیندازیم.